

Z A P I S N I K

3. redne seje Izvršilnega odbora MLO, ki je bila dne 4. maja 1948.
od 10. do 12.30 ure v predsedstveni sobi MLO.

Navzoči:

predsednik: Maležič Matija
podpredsednika: Sitar France
Gorjanc Joško
tajnik: Kovačič Leo
člani: Drobež Franc
Maček Leopold
Miklavič Zvone
Naglič Stane
Pleško Srečko
Podbregar Erna
Puhar Dominik
Rakar Iva
Repič Ivanka
Svetina Albert
Trtnik Lojze
vabljeni: Prosenc Živojin za Javno tožilstvo
Oblak Slavko za Notranji oddelek MLO
odsotni: Modic dr. Heli
Nebec Franc

Tov. predsednik otvori sejo ter obvesti navzoče, da je bila seja radi nujnosti zadeve v zvezi z izvršeno nacionalizacijo in izvedbo njenih organizacijskih ukrepov, ki jih je treba podvzeti s prevzemom podjetij sklicana kratkim potom in niso bila dostavljena članom IO pismena vabila.

Pred prehodom na dnevni red seje ugotovi tov. predsednik, da sklepi, storjeni na zadnji seji IO niso bili izvršeni, odnosno se ni v zadostni meri pristopilo k njih izvedbi. Z ozirom na nujnost in važnost sklepov je takoj pristopiti k čimprejšnji realizaciji vseh sklepov, sprejetih na zadnji seji IO.

Nacionalizirana podjetja - izvedba organizacije.

Tov. predsednik: Politične težkoče, ki so bile predvidene ob priliki nacionalizacije podjetij niso nastopile v tolikem obsegu, kot se je pričakovalo ter lahko ocenimo politični efekt nacionalizacije kot pozitiven ter so nacionalizacijo tako lastniki podjetij, še bolj pa delavstvo smatrali kot samo po sebi razumljiv ukrep, ki je potreben pri socializaciji gospodarstva. Isto razumevanje se je pokazalo tudi pri naših obrtnikih. Pokazalo pa se je premalo sodelovanje pri prevzetih podjetjih s strani poverjeništev in delegatov samih, katera morajo skrbeti, da bodo podjetja nemoteno delovala ter da produkcija ne bo padla pod nivo pred nacionalizacijo. Z ozirom na veliko število prevzetih podjetij je takoj pristopiti k izvedbi organizacijskih ukrepov, če hočemo, da bomo lahko obvladali vsa podjetja. Pretežna večina podjetij so prešla v pristojnost poverjeništv za industrijo in obrt ter bo potrebno prediskutirati, katera podjetja bodo opravljala posamezna poverjeništvaa odnosno, katera podjetja bi bilo odstopiti rajonom za pospešenje njihovega gospodarstva. Vprašanje rajonov je težko in še vse doslej nimajo točno odmerjene perspektive svojega razvoja.

Prekiniti bo treba z dosedanjo prakso vodstva industrijskih podjetij potom direktij, ki združujejo v sebi mešana podjetja.

S 95%-no posestjo celotne lokalne industrije so nastopile bistvene spremembe. Poverjenišтва morajo operativno posegati v posamezne stroke obrtništva in industrije in organizirati uprave podjetij po strokah, kar vse bo nudilo pogoje za pravilno vključitev v plan.

Tov. podpredsednik Sitar povdari kot nujnost določitev upravno-operativnih voditeljev posameznim podjetjem, ki bodo skrbeli za pravilno poslovanje in upravljanje delegatov v podjetjih in dajali smer razvoju podjetij.

Živilska podjetja bi v celoti ostala v sklopu direkcije živilske industrije, ki je sposobna upravljati vsa živilska nacionalizirana podjetja. V kolikor bodo možne združitve, bo potrebno posamezne primere temeljito preštudirati.

Kar se tiče kovinske industrije bi bilo potrebno v okviru poverjenišтва za industrijo in obrt osnovati posebno upravo, ki bo upravljala ta podjetja. Iz obstoječih nacionaliziranih kovinskih podjetij pa bi izločili ona, ki nimajo povsem značaja kovinske industrije in ki bi lahko služila tudi drugim namenom. Podjetja za izdelovanje avtokaroserij in strojne mehanike bi vključili v obstoječe podjetje "Meprom", ki ga upravlja poverjenišтво za lokalni promet.

Lesno-predelovalna podjetja bi bilo vključiti v posebno upravo v okviru obrtno-industrijskega poverjenišтва.

Podjetja, ki so oddaljena od središča mesta bi trenutno zaradi lažjega upravljanja odstopili RLO, kot primer valjčnega mlina na Fužinah.

Glede tekstilne industrije, ki bi vključevala predvsem prevzeta podjetja pletilne industrije, bi bilo potrebno ustanoviti posebno upravo odnosno preštudirati, v koliko bi se dala združiti z že obstoječim podjetjem; prišla pa bi tudi v poštev za odstop RLO.

Kemična industrija bi se vključila v upravi dosedanjih kemičnih podjetij. Izločila pa bi se podjetja "Dekor" in "Spectrum", ki bi se odstopila rajonom in Reich, ki bi prišel v sklop komunalnega poverjenišтва, tako, da bi ostala podjetja "Jadran", Jugokemotehna, Kolar Jože in svečarna Kopáč.

Posebno upravo bi bilo potrebno osnovati za papirno-predelovalna podjetja. Podjetje "Papirol" pa bi se odstopilo Projektivnemu biroju.

Vsa podjetja gradbenega materiala bi se vključila v poverjenišтво za gradnje (Jačovič, Kalmus & Ogorelec, Kovačič A., Felaher, Vodnik in Bakula).

Vinske kleti bi uporabljali še nadalje dosedanja koristniki (gostinstvo, Vinotrg, Slovenija-vino), skladišča pa, v kolikor so specielno trgovskega značaja bi prevzela Direkcija mestnih magazinov, ostale pa Direkcija odkupnih podjetij.

Radio podjetja prevzame Radkenter.

Kopališče "Slon RLO Center.

Prevozniško podjetje Pečnikar, prevzame mestno podjetje "Meprom".

Uprava hotelov bi prešla v sklop Direkcije gostinskih podjetij.

Sporno je vprašanje usnjarskega podjetja Okršlar in elektrarne Česen v Št. Vidu.

Tov. Bakarjeva predlaga, da se sanatorij "Baona" preuredi v dečje jasli, ker je stavba za to najbolj primerna. Aparature, ki so nameščene v sanatoriju pa naj prevzame Uprava kliničnih bolnic.

Glede odstopanja podjetij rajonom oz. krajem je treba vpoštevati, da isti nimajo posebnih uprav za posamezne stroke ter bi bilo uspešno vodstvo specielnih podjetij pod njihovimi upravami otežkočeno.

Tov. Podbregarjeva je mnenja, da bi se podjetja pletilne industrije upravljala centralno po MLO, ker bo le pod skupnim vodstvom možno obdržati podjetja na kvalitetni višini (Rozman, Kos, Lazar, Sinkovec). Ta podjetja ne delajo samo za potrebe enega rajona, temveč za potrebe vse Ljubljane in še več. Pri delitvi podjetij pletilne industrije na rajone obstoja bojazen, da bo kvaliteta izdelkov padla, kar pa se ne sme zgoditi. Postavljeni delegati morajo polagati isto skrb v podjetje kot privatni lastnik. Za vsako posamezno podjetje bo treba izdelati plan in s pravilnim izvajanjem plana in upravljanjem podjetja dokazati, da smo sposobni podjetja dvigniti še na višjo stopnjo kot se bila doslej.

Tov. Pleško poudarja, da bi bilo z ozirom na nepoznanje notranje organizacije posameznih podjetij nujno potrebno prvenstveno cansovati uprave, ki bi imele nalogo:

- 1.) neposrednega upravno-operativnega vodstva podjetij,
- 2.) izdelave predloga za upravno ali dejansko združevanje posameznih podjetij in ostalih ukrepov, ki bi se pokazali po proučitvi kot potrebni za uspešen razvoj podjetij. Pred podrobnim vpogledom v ustroj podjetij je preuranjeno sklepati o odstopu podjetij rajonom, o združevanju in podobno. Na osnovi izdelanih predlogov pa bo možno ugotoviti dejansko stanje in pristopiti k izvedbi potrebnih ukrepov.

Tov. tajnik Kovačič označi kot važen problem proučitev, kako bi se rajoni in kraji morali razvijati in je mnenja, da prvenstveno v tistih strokah, ki neposredno služijo potrošniku, t.j. ustanavljati bi morali predvsem služnostna podjetja.

Tov. arh. Kocjan navaja kot važen moment, na katerega se mora polagati dovolj pažnje pri začetni organizaciji, t.j. na pravilno ureditev podjetij. Vsa poverjenišтва, ki so prejela v svojo pristojnost nacionalizirana podjetja naj bi v roku 1 tedna stavila točen predlog in način ureditve posameznih podjetij.

Tov. Drobež predlaga, da bi skladišča, ki so v upravi zgradb in zemljišč posameznih rajonov še nadalje upravljali RLO in KLO.

Tov. predsednik Maležič se strinja s predlogom tov. Pleška, je pa mnenja, da se ne sme zavlačevati s začasno organizacijo podjetij, ki je potrebna za nemoteno obratovanje. Pri združevanju podjetij bo potrebno pažnje, kot je to pokazala diskusija, z ozirom na kvaliteto in asortiment izdelkov ter bo potrebno v gotovih primerih žrtvovati večjo režijo prav iz vidika iznešenih predlogov.

Pri odstopanju podjetij rajonom pa bo treba paziti tudi na okolnost, če imajo podjetja pod upravo rajonov in krajev možnost boljšega razvoja z ozirom na lažje izkoriščanje lokalnih surovin (mivka, gramoz, glina itd.) RLO in KLO ne smejo stremeti za razvijanjem industrije, važne za vse mesto, ampak se morajo razvijati v smeri podjetij služnostnega značaja, kot gospodinjski servisi, krojaške delavnice, pralnice, kopališča, upravljanje zgradb in zemljišč, gostinstvo itd., kar vse dnevno potrebujejo potrošniki posameznega rajona. Uprave pri RLO in KLO so zastarele in bi jih bilo nujno potrebno preurediti v smeri novega rajonskega gospodarstva.

Tov. podpredsednik Sitar pripomni, da je potrebno strokovnjake v podjetjih pritegniti k nadaljnjemu delu pri nacionaliziranih podjetjih in jim za to nuditi potrebne pogoje.

Tov. predsednik Maležič poudari, da je svyho nemotenega obratovanja vseh prevzetih podjetij potrebno v najkrajšem času sklicati sestaneke vseh nacionaliziranih podjetij, na katerem je prikazati potrebe, ki so privedle do nacionalizacije in jim obrazložiti politično linijo, ki jo je potrebno imeti v vidu pri nadaljnjem delu. Prikazati je treba, da bo ljudska oblast še v večji meri skrbela za procvit podjetij kot tudi za upravičene zahteve delavstva, katerim bo nudila vso pomoč in da je njih dolžnost staviti vse svoje delo in izkušnje na razpolago podjetjem pod novo upravo. Predmetno nalogo naj bi prevzela tov. tajnik Kovačič in poverjenik Pleško.

Tajništvo naj nadalje izdelava plan podjetij, v katerih se bodo organizirali obratni sestanki, kjer bodo poverjeniki raztolmačili delavstvu vse nejasnosti in jim prikazali nujnost nacionalizacije z ozirom na prehod v socializacijo gospodarstva in pravilno izvajanje planskih nalog. V to delo bi se vključili vsi poverjeniki.

Po končani diskusiji osvoji IO naslednje s k l e p e:

I.

Vsa nacionalizirana živilska podjetja se vključijo v Direkcijo živilske industrije na ta način, da pridejo vsi mesarski obrati pod upravo mestna klavnice, vse pekarnice pod upravo podjetja "Pecivo", vse kisarne pod "Vinocet", "Adria" v sklop podjetja "Zika" in žganjarne v sklop podjetja "Alko".

II.

Poverjeništvo za lokalni promet prevzame podjetje Peterca, Koroščin in Pečnikar ter podjetje Rojina, v kolikor bo na to pristal DAPPS.

III.

Poverjeništvo za gradnje prevzame pod skupno upravo podjetja: Jankovič, Kalmus & Ogorelec, Kovačič A., Vodnik, Felaher in Bakula.

IV.

Poverjeništvo za komunalno gospodarjenje prevzame podjetje Reich.

V.

V sklopu poverjeništva za industrijo in obrt se osnujejo uprave krpinske, lesne, tekstilne in papirne industrije in se odgovarjajoča podjetja vključijo v pristojne uprave.

VI.

Vsa skladišča in kleti se dajo v upravo odgovarjajočim interesentom, gostinstvu, trgovini, republiškim podjetjem odnosno posameznim rajonskim upravam zgradb in zemljišč.

VII.

RLO in KLO prevzamejo podjetja:

- RLO Center - Kopališče "Slon"
- RLO Šiška-Bežigrad - podjetje "Spectrum" in "Dekor"
- RLO Moste - Kino Kodeljevo
- RLO Rakovnik-Vič - gostilno "Pri Amerikancu"
- KLO Št. Vid - podjetje Erman & Arhar
- RLO Ježica - kopališče na Ježici
- KLO Polje - žago v Zadobravi, mizarstvo Tomšič in valjni mlin na Fužinah.

VIII.

V sanatoriju "Emona" se v pospešenem postopku organizirajo dečje jasli, za kar sta zadolžena podpredsednik Sitar in poverjenica za socialno skrbstvo in zdravstvo Rakarjeva.

IX.

V najkrajšem času, na vsak način pa v teku 1 tedna se skliče sestanek z nacionaliziranimi podjetji.

X.

V roku tekočega tedna obiščejo poverjeniki vsa podjetja, skličejo sestanke z obratovodji in delavci, kjer jim obrazložijo politične vidike, ki so zahtevali nacionalizacijo podjetij.

Končno pripomni tov. predsednik, da je za vsako podjetje važno, da se čimpreje organizacijsko uredi in da se takoj pristopi k reviziji proizvodnih planov teh podjetij. Podjetja se morajo v najkrajšem času registrirati, finančno urediti, izdelati finančne plane in jih vključiti v proračun.

Tov. predsednik zaključuje sejo ob 12.30 uri.

Tajnik IO MLO:
(K o v a č i č Leo)

Predsednik IO MLO:
(M a l e ž i č Matija)